

No. 58325.

Bijlagen: twee.

ZIET ER GEHEIM.

Dict.: Typ.:

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: Free Asia Week.

Met verwijzing naar mijn zeer geheim schrijven van 4 Maart j.l., No. 56782, handelende over het in hoofde dezes vermelde onderwerp, heb ik de eer Uwe Excellentie mede te delen, dat de "Free Asia Week" op 13 Maart j.l. te Amsterdam is geopend met een Chinese kunstochtend in Krasnapolsky, een bijeenkomst waar plm. 700 personen aanwezig waren. Deze ochtend was bedoeld, aldus de voorzitter W. Klinkenberg - die vrijwel de gehele week de leiding in handen had -, als een herdenking van de grote Chinese vrijheidsstrijder Dr. Sun Yat Sen. Nadat Gouw Jam Hok het testament van Sun Yat Sen had voorgelezen, wijdde Go Gien Tjwan een beschouwing aan het huidige gebeuren in China. De Chinese reus wordt nu eindelijk wakker, aldus spreker, en wordt daarbij meteen geconfronteerd met het imperialisme. Go Gien Tjwan, die hier te lande een bekend communistisch student is en lid van het Comité "Hulp aan Indonesië", verkondigde verder, dat de revolutie anti-imperialistisch voltooid moet worden en dat dit dan ook de reden is, dat China zich op de Sowjet-Unie oriënteert. Het in de bekende trant gegoten anti-imperialistische betoog leverde overigens niets bijzonders op. Nadat nog enkele mannelijke en vrouwelijke Chinese studenten liederen hadden gezongen werden een paar films gedraaid. Door technische storingen moest de vertoning daarvan evenwel gestaakt worden, wat onder de aanwezigen teleurstelling verwekte. Na afloop van de bijeenkomst is ge-collecteerd voor de stakende Indonesische studenten, hetgeen tijdens deze week bij herhaling is gebeurd.

Op dezelfde datum is in Frascati te Amsterdam door Dr. C. van Emde Boas een tentoonstelling "Vrij Azië" geopend, gewijd aan de vrijheidsstrijd in China, Viêt-Nam en Indonesië en omvattende foto's, tekeningen en boeken o.a. aangevoerd blijkens een mededeling in "De Waarheid" uit Praag, Londen en Parijs. Uit eerstgenoemde plaats is vermoedelijk het een en ander meegebracht door de aldaar verblijvende Indonesiër Boediardjo, die op 13 Maart j.l. per vliegtuig uit Praag op Schiphol is aangekomen om veertien dagen hier te lande te vertoeven. Ook lagen op de tentoonstelling verschillende in de Maleise taal gestelde tijdschriften, waaronder de "Warta Indonesia", orgaan van de "Perhimpunan Indonesia".

Bij de opening der tentoonstelling, die over het algemeen een povere indruk maakte en uitsluitend de communistische inzichten tot uitdrukking bracht, zijn "begroetingstelegrammen" ontvangen van de Engelse Parlementsleden Pritt en John Platt Mills. De publieke belangstelling is gering geweest.

Tijdens de in de "Vrij Azië Week" gehouden bijeenkomsten zijn verschillende personen aan het woord geweest. Op 16 Maart j.l. waren in een besloten bijeenkomst plm. 170 personen aanwezig onder wie het bestuur van de Amsterdamse Studentenvereniging "Chung San Hui", leden

AAN:
Z.E. de Minister President,
Z.E. de Minister van Buitenlandse Zaken,
Z.E. de Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
te
's-GRAVENHAGE.

van de "Roekoen Peladjar Indonesia" (Leiden) en van de "Perhimpoean Indonesia" (P.I.). De belangstelling van genoemde Chinese studentenvereniging, die niet communistisch georiënteerd is, is vermoedelijk gewekt omdat op deze samenkomst de Chinees Hong Bee Lim (uit Londen) sprak, die een communistisch getinte min of meer historische beschouwing wijdde aan de koloniale exploitatie van Malakka door de Engelsen. Na de Japanse capitulatie kwam de communistische partij op Malakka sterk op evenals de vrouwenbeweging en de vakbeweging, welke laatste werd opgenomen in het Wereld Vak Verbond (W.V.V.). Vervolgens begon de nationale opstand tegen het imperialisme. De communisten hebben het verzet geleid. Malakka wenst thans geen enkele vorm van compromis met Engeland, aldus Hong Bee Lim.

Tijdens een besloten samenkomst op 17 Maart j.l., waar 200 personen aanwezig waren, spraken Mej. Gillard van de vereniging "Frankrijk-Viët-Nam" en Soenito, voorzitter van de "Perhimpoean-Indonesia" (P.I.) te Amsterdam. Eerstgenoemde begon een overzicht te geven van de geschiedenis van Viët-Nam en de openlijke strijd tegen Frankrijk. Bijzonderheden bracht deze lezing niet behoudens de mededeling, dat er geen feitelijke communistische partij in Viët-Nam bestaat maar wel een algemeen front van onafhankelijken, die zich Marxisten noemen. Na Mej. Gillard sprak Soenito over de vrijheidsstrijd in Azië met daar naast de strijd voor sociale hervormingen. Uit diens redevoering zij vermeld, dat hij de houding van de Republiek Indonesië tweeslachtig noemde. Men kijkt naar de éne en naar de andere zijde en met het sluiten van overeenkomsten wil men zijn doel bereiken. De Renville-overeenkomst was z.i. voor de Indonesiërs beschamend. De conferentie te New-Delhi vertoonde naar spreker's mening eveneens een tweeslachtige houding. Uit de redevoeringen zou men een vlammende resolutie verwacht hebben, maar het resultaat was vrij tam. Ook de houding van de Nederlandse Regering is tweeslachtig.

Soenito, die tijdens het betoog zijn communistische visie ontwikkelde, was verder van oordeel, dat de Indonesiërs alleen uit de moeilijkheden kunnen komen indien de strijd met de wapens in de hand wordt voortgezet en tegelijkertijd de strijd voor de sociale gerechtigheid wordt gevoerd. Van de Nederlandse Regering moest de terugtrekking van de troepen uit Indonesië geëist worden, wat een bekend geluid is.

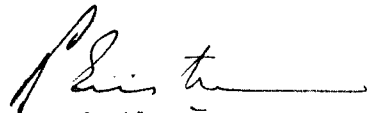
Tot slot van deze samenkomst werd de bekende film "Indonesia Calling" van Joris Ivens vertoond.

De 18e Maart j.l. werd een "grote Anti-Koloniale Demonstratie" gehouden, waarvoor ter bekorting verwezen moge worden naar de hierbij gevoegde copie van het terzake handelende verslag.

Tijdens een op 19 Maart j.l. gehouden slotbijeenkomst in het kader van de "Vrij Azië Week", waarvoor geringe belangstelling bestond, voerde wederom de reeds in dit schrijven genoemde Go Gien Tjwar het woord over China, waarbij hij de verdiensten van de communistenleider Mao Tse Tung in het licht stelde en de betekenis van wat hij noemde de "nationaal-burgerlijke-revolutie" in China.

Samenvattend kan als conclusie gesteld worden, dat in politiek opzicht het resultaat van de met veel ophef aangekondigde "Vrij Azië Week" zeer gering is geweest en zeker niet overeenkomstig de indruk, die de mede in afschrift hierbij gevoegde in de gebruikelijke overgedreven vorm gegoten resoluties beogen te wekken. Het enige noemenswaardige resultaat is mogelijk geweest het bedrag, dat tijdens deze week ten behoeve van de stakende Indonesische studenten is bijeengebracht.

h₃ HET HOOFD VAN DE DIENST ✓

Mr. L. Einthoven.

Onderwerp: vergadering
Vrij Azië Week.

19 Maart 1949.

Verslag van de "grote Anti-Koloniale Demonstratie", gehouden op Vrijdag 18 Maart 1949 in gebouw "Frascati" te Amsterdam en georganiseerd in het kader van de "Vrij Azië Week".

Deze vergadering was aangekondigd in "De Waarheid" en in de programma's van de "Vrij Azië Week". Zij was voor een ieder toegankelijk tegen een toegangsprijs van f.0.25. Als algemeen onderwerp voor de avond was aangekondigd: "Het Vrije Azië als Vredesmacht".

In de zaal werden steunlijsten ten behoeve van de Indonesische studenten aangeboden terwijl ook gecolporteed werd met ansichtkaarten (uitgave van het Comité "Hulp aan Indonesië"). Op het podium waren bloemen en planten neergezet, terwijl het spreekgestoelte was omhangen met een rood doek waarop een gele ster. Overigens waren geen versieringen of leuzen aangebracht.

De zaal had een capaciteit van ongeveer 700 plaatsen. Aanwezig waren ongeveer 300 personen, verdeeld ongeveer als volgt: 60% jongelui, 35% vrouwen en meisjes, 15% Indonesiërs en Chinezen en 1 militair in uniform.

Te 20.25 uur werd de vergadering door een onbekend gebleven persoon geopend met een woord van welkom tot de aanwezigen en in het bijzonder tot de buitenlandse gasten. Naar sprekers mening was door deze "Vrij Azië Week", welke een groot succes is geworden, de blik aangaande het wereldgebeuren verruimd. De vrijheidsstrijd van de Aziatische volken is niet te stuiten, evenmin als men belåten kan, dat de aarde om haar as draait. Hij bracht speciaal dank aan enkele medewerkers, die zo veel werk voor deze week hadden verzet. Daarna gaf hij het woord aan de eerste spreker: Marcus BAKKER, hoofdbestuurslid A.N.J.V.,

In een rede van ongeveer tien minuten wees spreker op het misdadige van oorlogen en betoogde, dat de vastberaden verzetsstrijd van de Aziatische jeugd in China, Viêt-Nam, Malakka en Indonesië de Nederlandse militairen steeds minder bereid maakten zich tot een broedermoord te laten inzetten voor koloniale belangen. Hij memoreerde in dit verband het toenemende aantal arrestaties van militairen o.a. van Van Praag te 's-Gravenhage, van welke militair niemand de huidige verblijfplaats wist en de "opstand" van de militairen te Chaam (Noord Brabant). Als ons geluid geen weerklink vindt, zeide spreker, dan zal dit geluid van de jonge Katholieken zeer zeker gehoord worden. Wij moeten alles op alles zetten, dat er geen oorlog meer komt, dat gebeurtenissen als wij gezien hebben met Rotterdam, nimmer meer kunnen voorkomen. Daarom moeten wij met onze Aziatische broeders hand in hand strijden voor de Vrede.

Daarna werd ongeveer tien minuten het woord gevoerd door Marie Elisabeth LIPS-ODINOT, hoofdbestuurslid van de Nederlandse Vrouwen Beweging (N.V.B.).

Spreekster beschreef ook eerst de afschuwelijkheden van een oorlog en daarna stil te staan bij de gebondenheid van de vrouwen in de kapitalistische staten en de vrijheid en gelijkheid van de vrouwen in de vrijgemaakte landen, waaronder zij ook de Indonesische Republiek en het "bevrijde" China verstond. De vrouwen kunnen in de strijd voor de vrede en de "vrijmaking" veel invloed uitoefenen aangezien zij ruim de helft van het mensdom vormen. Zij moeten er voor zorgen, dat hun mannen, zonen of verloofden niet ten strijde trekken en dat zij indien zij weg zijn terugkeren uit de landen van de slagvelden.

Hierna gaf de voorzitter het woord aan Teun de VRIES (Theunis Uilke de Vries), die zou spreken namens de Nederlandse kunst, enz.

Spreker begon eerst mede te delen, dat hem verzocht was een persoonlijk woord te spreken en dat hij zich niet kon aanmatigen te zeggen namens de letterkundigen of kunstenaars te spreken. Hij gaf vervolgens een overzicht van hetgeen naar zijn mening de gemiddelde Westerling van het Oosten denkt en van wat aan de Westerlingen op het gebied van de literatuur door het Oosten geboden wordt.

De voorzitter deelde vervolgens mede, dat naar zijn mening het persoonlijk woord van de bekende schrijver (T. de Vries) geacht kon worden als te zijn gesproken namens alle goeddenkende kunstenaars, dus allen met uitzondering van degenen, die kapitalistisch denken. Daarna gaf hij het woord aan: Willem Gerard KLINKENBERG, die mededeelde, dat het in de bedoeling had gelegen de buitenlandse gasten een begroetingsrede te laten uitspreken. Dit was echter niet mogelijk aangezien de vreemde democratische wet in Nederland het vreemdelingen op bepaalde gelegenheden verbood over politiek te spreken. Ter compensatie werden nu de op schrift gestelde begroetings- en felicitatiewoorden voorgelezen. Het betrof een schrijven van de vereniging: "Frankrijk-Viet-Nam", van de afgevaardigde van Malakka, van Viet-Nam, van de Internationale Fusie van Studenten en van het Engelse Parlements lid D.N. PRITT, benevens enkele felicitatietelegrammen. Dit nam geruime tijd in beslag, waarna een pauze gehouden werd.

Na de pauze werd op "Amerikaanse wijze" een tekening verkocht en trad een Indonesisch muziek- en zanggezelschap op.

Als laatste spreker trad op: Mr. Soenan HAMZAH, wonende te 's-Gravenhage, hoofdbestuurslid van de "Perhimpunan Indonesia".

Deze spreker herinnerde aan het feit, dat het juist drie maanden geleden was dat de koloniale oorlog in Indonesië weer begon. Nederland schond door deze actie al zijn gegeven beloften en deed dit omdat de Republiek een belemmering vormde voor de koloniale politiek. Men meende, dat het een korte strijd zou zijn doch daarin heeft men zich vergist. Het is geworden een ondergrondse strijd, die steeds heftiger wordt. Rust en orde heersen nergens. Door heftige terreur pogen de Nederlanders het nog steeds groeiende verzet te smoren, een terreur tegen Indonesiërs en andere volken, zoals de Chinezen. Hij protesteerde tegen de executie van 60 Indonesische studenten in de omgeving van Djocja. De Republiek streefde naar herstel van orde en rust en het grondvesten van de democratische vrijheid en wat ~~was~~ is het geworden? Een door de Nederlanders neerslaan van alles wat naar vrijheid streeft. Vervolgens besprak Mr. Soenan Hamzah de grote winsten, die de koloniale politiek in Nederland uit Indonesië haalt. En nu alles in gevecht is, zegt spreker, en overal onrust heerst, roept men een Ronde-tafel conferentie samen. Alsof dat kan! De partijen zijn immers niet gelijkwaardig om te onderhandelen zolang de Republiek niet in haar waarde is hersteld. En wat kan er van terecht komen als de Nederlanders met hun leger hun belangen blijven voorstaan, met vertrapping van genomen besluiten. Geheel Azië staat in vlam, China, Malakka, Viet-Nam en Indonesië. De strijd zal doorgaan tot dat de democratie en de vrijheid er zijn. De strijd in Indonesië is een deel van de grote Aziatische strijd en mede een strijd van de arbeiders voor hun bevrijding, dus een deel van de wereldstrijd. Hij dankte Australië voor de hulp en ook het progressieve deel van Nederland.

W. Klinkenberg, die na de pauze de leiding van de vergadering had, deelde nog mede, dat de tentoonstelling een dag verlengd was en dat op 19 Maart 1949 nog een lezing gehouden zou worden door: Go Gien Tjwan, over China. Bovendien zouden de medewerkers op 28 Maart bijeenkomen ter bespreking van de verdere plannen, terwijl dan ook een causerie zou worden gehouden door een Indonesiër.

SLOTRESOLUTIE VRIJ-AZIË-WEEK.

Aan het einde van de Vrij Azië-Week, die met groot succes in Amsterdam werd georganiseerd door het A.N.J.V., het Comité "Hulp aan Indonesië", de E.V.C., de G.P.P.I. (Federatie van Indonesische organisaties), Nederlandse Vrouwenbeweging en O.P.S.J., werden nog de volgende twee resoluties aangenomen:

"Chinese, Maleise, Indonesische, Franse en Nederlandse deelnemers aan de Vrij Azië-Week, die van 13 tot 20 Maart in Amsterdam is gehouden, gehoord de verklaringen en toespraken van de verschillende jeugd-, studenten-, vrouwen- en andere afgevaardigden der deelnemende organisaties, gezien de broederlijke boodschappen van solidariteit der Internationale Unie van Studenten, van de Viet-Nameese Studenten-delegatie in Praag en van andere democraten en democratische organisaties, o.a. in de V.S. en in Engeland, van oordeel, dat de koloniale oorlogen, ontketend door de imperialisten in Indonesië en in andere Aziatische landen, een bedreiging van de wereldvrede vormen, spreken hun solidariteit uit met de democratische volkeren van Azië, met name het Indonesische volk, die vechten tegen de Nederlandse, Franse en Anglo-Amerikaanse imperialisten, spreken hun vastbesloten wil uit, te strijden voor herstel van de vrede in Azië, met name in Indonesië, spreken hun solidariteit uit met en dankbaarheid jegens de Internationale Unie van Studenten, de Wereldfederatie van Democratische Jeugd, de Internationale Vrouwen Federatie en het Wereld Vak Verbond en via de I.U.S. en de W.F.D.J. met en jegens de democratische jeugd en studenten van de gehele wereld voor hun steun aan de vrijheidsstrijd van de Aziatische volkeren, met name voor de door hen verleende studiebeurzen aan de stakende Indonesische studenten in Nederland".

In een tweede resolutie werd bij de Veiligheidsraad en de Nederlandse regering geprotesteerd tegen de electro-executie van 60 Indonesische studenten in Djokja.
